

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823200983
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823200983.3

Rozsudok pre uznanie

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. E., XXX XX C. D. E., adresa na doručovanie: B. F. XXX/XX, XXX XX C. D. E., zastúpený JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o. so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. 4506066021 zo dňa 11.06.2015, v časti Dôsledky nesplácania úveru podľa Hlavy 11 úverových podmienok, v znení: „Poplatok za prvú upomienku - 5 EUR , Poplatok za druhú a ďalšiu upomienku - 12 EUR.“ je neprijateľná.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. 4506066021 zo dňa 11.06.2015, v časti Dôsledky nesplácania úveru podľa Hlavy 11 úverových podmienok, v znení: „Zmluvná pokuta za neuhradenie splátky -17 EUR.“ je neprijateľná.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver č. 4506066021 zo dňa 11.06.2015, v § 4 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, v znení: „Ako variabilný symbol pre platbu splátok uvádzajte číslo zmluvy. Ak číslo nevediete, nebudeme schopní platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“ je neprijateľná.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere -hotovostný úver a revolvingový úver č. 4506066021 zo dňa 11.06.2015, v § 3 Hlavy 6. Ukončenie zmluvy, v znení: „V prípade, že:

- a) ste sa oneskorili s platením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace,
- b) ste uviedli v návrhu nepravdivé údaje,
- c) ste porušili niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich zo zmluvy,
- d) bolo začaté exekučné, konkurzné, vyrovnacie alebo iné konanie na Váš majetok (vrátane dedičského konania), nám musíte celý čerpaný úver na požiadanie splatiť (tzv. zosplatenie úveru).“ je neprijateľná.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 11.5.2023 domáhal rozhodnutia podľa výroku tohto rozsudku a náhrady trov konania. Žiadal o určenie, že zmluvné podmienky uvedené v úverových zmluvných podmienkach k úverovej zmluve č. 4506066021 zo dňa 11.06.2015, v časti Dôsledky nesplácania úveru podľa Hlavy 11 úverových podmienok, v § 4 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, v § 3 Hlavy 6. Ukončenie zmluvy, sú neprijateľné, pričom ich v žalobe konkrétne špecifikoval. V žalobe poukázal na ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj na judikatúru súdov v súvislosti s neprijateľnosťou konkrétnych zmluvných podmienok.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním z 4.7.2023, pričom v tomto vyjadrení navrhol rozhodnúť rozsudkom pre uznanie podľa § 282 CSP, nakoľko uvedené zmluvné podmienky už boli opakovane vyhlásené za neprijateľné. Zároveň o trovách konania žiadal rozhodnúť podľa § 257 CSP, pričom poukázal na tú skutočnosť, že žalobca k úverovej zmluve č. 4506066021 inicioval už tri konania, okrem prejedávaného prípadu aj ďalšie vedené pod sp.zn. 11Csp/73/2022 a 5Csp/47/2023. Spochybnil dôvodnosť, účelnosť a hospodárnosť konania.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhuje vydanie rozsudku pre uznanie nároku v zmysle žaloby, žiadal žalovaného zaviazat' k náhrade trov konania v plnom rozsahu. S poukazom na odbornú literatúru ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove o dňa 21. 04. 2016 č.k. 20Co/295/2014-151 uviedol, že podaná žaloba má nepochybne nielen svoj individuálny význam, ale vzhľadom na charakter neprijateľnosti zmluvných podmienok aj generálny význam. Z tohto dôvodu argumentácia žalovaného je alibistická a bez relevancie. To, že žalovaný uznal žalobný nárok v celom rozsahu nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane. Žalovaný je tvorcom úverovej zmluvy zo dňa 11.06.2015, na základe ktorej si už v minulosti skrz upomínacie konanie snažil uplatniť nedôvodný nárok aj na základe namietaných NZP (avšak bezúspešne, keďže po odpore nepodal návrh na pokračovanie v konaní) a preto nemôže sa nijako vyviníť z porušenia právnych noriem. V danej veci je evidentné, že ide o spor medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ktorý má nad svojim klientom mocenskú, ekonomickú a právnu nadvládu. Pre žalovaného (dodávateľa) je tento spor ekonomicky zanedbateľný, avšak nepriznanie náhrady trov konania žalobcovi (spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane) vážne zasiahne do majetkovej sféry.

4. Podľa Čl. 8 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

5. Podľa Čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

6. Podľa § 186 ods. 2 CSP súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

7. Podľa § 282 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

8. Podľa § 284 CSP ak bol nárok uznaný písomným prejavom žalovaného, nemusí súd nariaďovať pojednávanie.

9. Podľa § 285 CSP odôvodnenie rozsudku pre uznanie nároku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre uznanie nároku.

10. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

11. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej

podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

12. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Ako vyplýva z § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

20. V zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

22. Ako vyplýva z citovaného ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

23. V zmysle § 9 ods. 9 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

24. Vzhľadom na to, že žalovaný vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 4.7.2023 navrhol žalobe vyhovieť, pričom žalobca vo vyjadrení z 23.8.2023 navrhol rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, v danom prípade boli splnené podmienky v zmysle § 282 a nasl. CSP na rozhodnutie o žalobe rozsudkom pre uznanie nároku. Súd preto rozhodol v zmysle žaloby ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, pričom odôvodnenie rozsudku pre uznanie nároku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku.

25. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

26. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu, žalovaný bol plne neúspešný, preto súd priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

29. O konkrétnej výške náhrady trov konania bude po právoplatnosti rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením.

30. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

31. Vzhľadom na návrh žalovaného súd skúmal či je v danom prípade možné aplikovať § 257 CSP, teda či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré je však podľa ustálenej judikatúry možné aplikovať len výnimočne (viď. napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5 Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012).

32. Výnimku pri rozhodovaní o trovách konania predstavuje ustanovenie § 257 CSP, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti. Môže tak dospieť k záveru o

úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (viď. uznesenie Ústavného súdu SR z 08.12.2011, sp. zn. II.ÚS/563/2011).

33. Z IV (s. 64): Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

34. Účastníkovi, ktorý mal v konaní úspech, nemožno s odvolaním sa na § 150 (teraz § 257 CSP) nepriznať náhradu trov konania len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodovania v určitom druhu nároku. Jeho použitie musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (R 34/1982).

35. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 150 OSP treba prihliadať v prvom rade na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania a treba vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dosah takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 OSP (§ 257 CSP) sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (Rozsudok NS SR, sp. zn. 3M Cdo 5/2006).

36. Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sice sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku. (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 113/2019)

37. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú v každom posudzovanom prípade individuálne, nakoľko aplikácia tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu, ktorá by inak mala nárok na náhradu trov konania, teda ide o prvok individualizácie. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery obidvoch strán sporu, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj strán sporu.

38. V predmetnej veci súd nezistil také okolnosti, ktoré by mohli byť považované za dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré by súd nepriznal nárok na náhradu trov konania úspešnému žalobcovi. Pokiaľ ide o žalovaný namietané podanie žaloby vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp.zn. 5Csp/47/2023 a tiež pod sp.zn. 11Csp/73/2022, jednalo sa o nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktoré žalobca požadoval na základe rovnakého zmluvného vzťahu so žalovaným. Konanie vedené pod sp.zn. 5Csp/47/2023 bolo pritom zastavené pre prekážku skôr začatej veci (litispendencie), nakoľko sa jednalo o totožné nároky. Meritórne sa tak rozhodovalo iba v konaní vedenom pod sp.zn. 11Csp/73/2022. Skutočnosť, že si žalobca uplatňuje rozličné nároky z rovnakého zmluvného vzťahu v rôznych konaniach, nemôže byť sama o sebe dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie trov úspešnému žalobcovi. Aj v prípade, že by boli uplatnené nároky jednou žalobou, nárok na náhradu trov by vznikol žalobcovi v prípade úspechu ku každému z nich. Rovnako nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na nepriznanie trov úspešnému žalobcovi skutočnosť, že došlo k rozhodnutiu rozsudkom pre uznanie nároku. Navyiac v predmetnej veci závadne konal žalovaný ako dodávateľ, keď obsahom ním formulovaných zmlúv boli ja zmluvné podmienky, ktoré súdy označujú za neprijateľné. Nakoľko v prípade žalovaného ide o právnickú osobu, je možné jednoznačne vyhodnotiť, že zníženie majetku na jeho strane priznaním náhrady trov právneho zastúpenia úspešnému žalobcovi, nemôže ohroziť existenciu tohto subjektu. V majetkovej sfére žalovaného nedôjde k značnému úbytku a priznanie trov

právneho zastúpenia tejto strane v predmetnej veci bude mať zanedbateľný dopad na jeho celkovú majetkovú situáciu. Naopak je to práve žalobca, ktorý sa v postavení spotrebiteľa musí aktívne domáhať svojich nárokov zo zmluvného vzťahu s dodávateľom, s čím mu vznikajú náklady na právne zastúpenie. Neuloženie povinnosti žalovanému nahradiť žalobcovi trovy konania by mohlo negatívnym spôsobom ovplyvniť sociálnu, finančnú sféru žalobcu ako fyzickej osoby. Na druhej strane žalovaný je spoločnosť so stabilným zázemím a priznanie náhrady trov konania nie je spôsobilé ju ohroziť (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/109/2019 z 26. 05. 2020).

39. Keďže súd nezistil žiadne dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, pričom žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu, priznal úspešnému žalobcovi proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné, okrem prípadov, ak neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia. V takom prípade odvolanie možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Proti výroku o trovách konania možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.